Danıştay 12. Daire E.2024/5279 K.2025/5959 (25.12.2025)

Karar metni, resmî kaynakta yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

Danıştay 12. Daire Başkanlığı 2024/5279 E. , 2025/5959 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/5279

Karar No : 2025/5959

TEMYİZ EDEN (DAVALI) : ... Bakanlığı

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVACI) : ...

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU:... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: ... Açık Ceza İnfaz Kurumunda infaz ve koruma memuru olarak görev yapan davacının, güvenlik soruşturması ve aşiv araştırmasının olumsuz sonuçlanması nedeniyle görevine devam etmesinin uygun olmadığına ilişkin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün ... tarih ve ... sayılı işleminin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla; 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 10 maddesinin üçüncü fıkrasında, 18 yaşından küçüklerle ilgili olarak adli sicil ve arşiv kayıtlarının ancak soruşturma ve kovuşturma kapsamında değerlendirilmek üzere Cumhuriyet Başsavcılıkları, hâkim ve mahkemelerce istenebileceğinin düzenlendiği, davacının güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına davalı idarece esas alınan bilgilerinin ise, 18 yaşından küçükken işlediği fiille ilgili soruşturma ve kovuşturmaya dair olduğu, bu nedenle bu bilgilerin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına dayanak alınmasına hukuken olanak bulunmadığından dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle iptaline karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu uyarınca yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında elde edilen bilgilerin, kanunilik şartını sağladığı, ancak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına dayanak fiiller yönünden davacı hakkında kovuşturma yapılmasına yer olmadığı ve beraat kararı verildiği, bu fiillere yönelik başka delilin de mevcut olmadığı görüldüğünden, dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun gerekçeli olarak reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu kapsamında güvenlik soruşturması yapıldığı, yapılacak işin önemi ve mahiyeti ile gizlilik dereceli birimlerde çalıştırılacak olması hususları birlikte değerlendirildiğinde infaz ve koruma memuru olarak göreve devam etmesinin uygun olmadığına karar verildiği belirtilerek, temyize konu kararın bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ: ...

DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile Bölge İdare Mahkemesi kararının gerekçeli onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

... Açık Ceza İnfaz Kurumunda infaz ve koruma memuru olarak görev yapan ve .../.../1990 doğum tarihi olan davacının, 7315 sayılı Kanun kapsamında, hakkında yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunun olumsuz sonuçlandığından bahisle görevine devam etmesinin uygun olmadığına ilişkin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün ... tarih ve ... sayılı işleminin iptali istemiyle temyizen incelenen dava açılmıştır.

Davacının güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlandırılmasının sebebinin, 2006 yılına ilişkin istihbari mahiyette bilgi notu olduğu, anılan tarihteki fiili nedeniyle davacı hakkında adli soruşturma ve kovuşturma yapıldığı görülmüştür.

İLGİLİ MEVZUAT:

Anayasa'nın "Özel hayatın gizliliği" başlıklı 20. maddesinin birinci fıkrasında, "Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz."; üçüncü fıkrasında, ''Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.''; "Milletlerarası andlaşmaları uygun bulma" başlıklı 90. maddesinin beşinci fıkrasında ise, "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır." düzenlemesine yer verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "Özel ve aile hayatına saygı hakkı" başlıklı 8. maddesinde de, "(1) Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

(2) Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir." kuralı yer almaktadır.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun "Özel nitelikli kişisel verilerin işlenme şartları" başlıklı 6. maddesinin dava konusu işlem tarihinde yürürlükte bulunan halinde, ''(1) Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir.

(2) Özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesi yasaktır.

(3) Birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel veriler, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir. Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir.

(4) Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde; ayrıca Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması şarttır.'' hükmü öngörülmüştür.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 11. maddesinde, erginliğin 18 yaşın doldurulmasıyla başlayacağı; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 6. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ise, 18 yaşını doldurmamış kişinin çocuk olduğu; 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ise, daha erken yaşta ergin olsa bile, 18 yaşını doldurmamış kişinin çocuk olduğu vurgulanmıştır.

5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun "Arşiv bilgilerinin istenmesi" başlıklı 10. maddesinin üçüncü fıkrasında da, “Onsekiz yaşından küçüklerle ilgili adlî sicil ve arşiv kayıtları; ancak soruşturma ve kovuşturma kapsamında değerlendirilmek üzere Cumhuriyet başsavcılıkları, hâkim veya mahkemelerce istenebilir.“ kuralına yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Ülkemiz, 20-30 Eylül 1990 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Merkezinde toplanan Çocuklar için Dünya Zirvesinde "Çocuk Haklarına Dair Sözleşme"yi imzalamış, anılan Sözleşme 27/01/1995 tarihinde yürürlüğe girerek Anayasa’nın 90. maddesine göre iç hukuk normu halini almıştır.

Anılan Sözleşme kapsamında düzenlenen ve 15/07/2005 tarih ve 25876 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ile çocuğun bir suçu işlediği değil, bir suça sürüklendiği kabul edilmiştir. Bu yaklaşım, çocuğu suç işleyen biri olarak görmeyip, onun suça sürüklendiğini kabul ederek bir anlamda fail çocuğu da suçun mağduru konumunda kabul etmekte, doğal olarak da suça sürüklenen çocuğun cezalandırılmasını değil, korunmasını temel amaç olarak kabul etmektedir.

5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 10. maddesinin üçüncü fıkrası ile de Kanun koyucu, suç işleyen küçüklerin topluma kazandırılmasını amaçlamış, bu yüzden de küçüklerle ilgili adli sicil ve arşiv kayıtlarının kullanılmayacağı, bir başka ifade ile bu kayıtlar esas alınarak bir işlem tesis edilemeyeceği, bu kayıtların ancak soruşturma ve kovuşturma kapsamında değerlendirilmek üzere Cumhuriyet Başsavcılıkları, hâkim ve mahkemelerce istenebileceği hüküm altına alınmıştır.

Anayasa Mahkemesinin, on sekiz yaşından küçükken işlediği suçun kayıtlarının dikkate alınmak suretiyle güvenlik soruşturması olumsuz sonuçlandırılarak ataması yapılmayan bir başvurucunun yaptığı bireysel başvuru üzerine verilen 27/03/2019 tarih ve 30727 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 27/02/2019 tarih ve 2014/7256 sayılı kararında; "...on sekiz yaşından küçükken işlediği suça ilişkin kaydın 5352 sayılı Kanun'un 10. maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan hükme açıkça aykırı şekilde idari makamlara verilmiş olduğu dikkate alındığında özel hayata saygı hakkına yönelik müdahalenin bu yönüyle de kanuni dayanaktan yoksun olduğu anlaşılmaktadır...'' değerlendirmelerine yer verilerek, başvurucunun Anayasa’nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Uyuşmazlık konusu olayda; .../.../1990 doğum tarihli olan davacının, 27-30/06/2006 tarihine ilişkin bir fiil nedeniyle, 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu kapsamında yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunun olumsuz sonuçlandırıldığı görülmüştür.

Bu durumda; davacının, on sekiz yaşından küçük olduğu döneme ilişkin kaydın, 5352 sayılı Kanun'un 10. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan hükme aykırı şekilde verilmesi ve kullanılması hukuka aykırı olduğundan, bu kaydın değerlendirilmesi suretiyle, güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlandırılması neticesinde tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Bu itibarla, dava konusu işlemin iptaline ilişkin İdare Mahkemesi kararına karşı yapılan istinaf başvurusunun gerekçeli olarak reddi yolundaki temyize konu Bölge İdare Mahkemesi kararının gerekçesi yerinde bulunmamakta ise de, sözü edilen husus, sonucu itibarıyla hukuka uygun bulunan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte bulunmamıştır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davalı idarenin temyiz isteminin reddine,

2. Dava konusu işlemin yukarıda özetlenen gerekçeyle iptaline ilişkin İdare Mahkemesi kararına karşı yapılan istinaf başvurusunun gerekçeli olarak reddi yolundaki temyize konu ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının yukarıda belirtilen gerekçe ile ONANMASINA,

3. Temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına,

4. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 50. maddesi uyarınca, bu onama kararının taraflara tebliğini ve bir örneğinin de ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesine gönderilmesini teminen dosyanın ... İdare Mahkemesine gönderilmesine kesin olarak, 25/12/2025 tarihinde, oybirliğiyle karar verildi.